

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA
IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE BUGARSKE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, siječanj 2004.

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE BUGARSKE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju, potpisanog 14. srpnja 2003. sadržana je u članku 139. stavku 1., a u svezi s člankom 56. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01 - pročišćeni tekst i 55/01 - ispravak).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI, TE OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

1. Ocjena stanja i cilj koji se donošenjem Zakona želi postići

U međudržavnim odnosima između Republike Hrvatske i Republike Bugarske na području socijalnog osiguranja još uvijek se primjenjuje Konvencija o socijalnom osiguranju između bivše FNRJ i NR Bugarske iz 1957. godine, budući je Republika Hrvatska nakon osamostaljenja istu preuzela i primjenjuje ju na osnovi odredaba međunarodnog prava o sukcesiji država u pogledu ugovora.

Što se tiče provedbe iste, nema većih poteškoća u provedbi, međutim kako je navedenu Konvenciju sklopila bivša FNRJ, kao međunarodno priznati subjekt za svoje državljane, na svim područjima socijalnog osiguranja koja uređuje sadrži zastarjela rješenja. Stoga je bilo neophodno da Republika Hrvatska, kao suverena i samostalna država na novim osnovama uredi svoje odnose na području socijalnog osiguranja s Republikom Bugarskom.

Polazeći od navedenoga, pokrenut je postupak za sklapanje Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju, te je nakon četiri kruga pregovora postupak okončan sredinom 2002. godine i usuglašen konačni tekst Ugovora.

Ugovor je potpisan u Sofiji, 14. srpnja 2003. Potvrđivanjem i stupanjem na snagu Ugovora, prestat će primjena navedene Konvencije. Primjena Ugovora utjecat će na kvalitetniju i primjereniju socijalnu sigurnost državljana, odnosno osiguranika obiju država koji su tijekom svog radnog vijeka razdoblja osiguranja ostvarili u obje države.

2. Osnovna pitanja koja se predlažu urediti zakonom

Prijedlogom Zakona se potvrđuje Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju, potpisan 14. srpnja 2003. u Sofiji, kako bi, prema članku 140. Ustava Republike Hrvatske, odredbe Ugovora nakon njegovog stupanja na snagu, postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske i izravno se primjenjivale pri ostvarivanju prava iz socijalnog osiguranja koja su uređena Ugovorom.

Prijedlogom zakona odnosno Ugovorom koji je njegov sastavni dio uređuju se prava iz:

- obveznog mirovinskog i invalidskog osiguranja (uključujući osiguranje za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti);
- obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite;
- osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Prava u Ugovoru zasnivaju se na uobičajenim europskim standardima za dvostrane ugovore na području socijalnog osiguranja, a to su:

- jedinstvenost pravnog područja ugovornih stranaka u primjeni propisa iz socijalnog osiguranja, što znači da se pri stjecanju i korištenju prava uzimaju u obzir pravne činjenice nastale u objema državama;
- jednakost položaja državljanina i osiguranika dviju država u pravima iz socijalnog osiguranja;
- zbrajanje razdoblja osiguranja koja se prema zakonodavstvima ugovornih stranaka uzimaju u obzir, kada je to potrebno za ispunjenje uvjeta radi stjecanja prava na davanja;
- zajamčena isplata mirovina i drugih davanja iz jedne ugovorne stranke u drugu;
- zaštita stečenih prava i prava u tijeku stjecanja u slučaju otkazivanja Ugovora.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Provedba ovog Zakona ne zahtijeva dodatno izdvajanje posebnih financijskih sredstava iz državnog proračuna.

Sredstva za izvršenje Ugovora osiguravaju se plaćanjem redovitih obveznih doprinosa osiguranika i poslodavaca, koje uplaćuju tijekom osiguranja u visini određenoj zakonom, te učešćem države za mirovine utvrđene pod povoljnijim uvjetima, u sklopu sveukupnih sredstava nositelja osiguranja nadležnih za primjenu Ugovora, a to su u Hrvatskoj Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Budući da će se Ugovor o socijalnom osiguranju primjenjivati dugi niz godina postupno, ovisno o stečenim uvjetima za ostvarivanje prava, ne može se procijeniti broj osiguranika koji će ostvariti mirovine, niti visinu mirovine utemeljene na osobnim primanjima osiguranika, pa slijedom toga ne može se unaprijed pobliže odrediti visina potrebnih sredstava.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Zakonom se predlaže potvrđivanje Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju po hitnom postupku, u skladu s odredbom članka 159. stavka 1. i 2. Poslovnika Hrvatskog sabora ("Narodne novine" broj 6/02 – pročišćeni tekst, 41/02 i 91/03). Polazeći od odredbe članka 36. stavka 2. Ugovora kojim se utvrđuje stupanje Ugovora na snagu, a imajući u vidu činjenicu da se u ovoj fazi postupka, u pravilu, u parlamentima dviju država ne može mijenjati tekst međudržavnog ugovora, osobito su opravdani državni razlozi za donošenje predloženog Zakona po hitnom postupku.

V. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE BUGARSKE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Na temelju članka 16. i 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine" broj 28/96) a polazeći od odredbe članka 139. Ustava Republike Hrvatske predlaže se pokretanje postupka donošenja Zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju, po hitnom postupku.

Nacrt konačnog prijedloga Zakona o potvrđivanju Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju glasi:

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE BUGARSKE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU**

Članak 1.

Potvrđuje se Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju, potpisan u Sofiji 14. srpnja 2003. u izvorniku na hrvatskom i bugarskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora iz članka 1. ovog Zakona u izvorniku na hrvatskom jeziku glasi:

UGOVOR

IZMEĐU

REPUBLIKE HRVATSKE

I

REPUBLIKE BUGARSKE

O SOCIJALNOM OSIGURANJU

**UGOVOR
IZMEĐU
REPUBLIKE HRVATSKE I REPUBLIKE BUGARSKE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU**

Republika Hrvatska i Republika Bugarska
(u daljnjem tekstu: ugovorne stranke)

u želji da uredе međusobne odnose na području
socijalnog osiguranja, ugovorile su kako slijedi:

**ODJELJAK I.
Opće odredbe**

**Članak 1.
ODREĐIVANJE POJMOVA**

(1) U ovom Ugovoru navedeni pojmovi znače:

1. "Hrvatska"
  - Republiku Hrvatsku,
  - "Bugarska"
  - Republiku Bugarsku;
2. "teritorij"
  - u odnosu na Hrvatsku, državni teritorij Hrvatske,
  - u odnosu na Bugarsku, državni teritorij Bugarske;
3. "državljanin"
  - osobu koja je takvorn određena u skladu s nacionalnim zakonodavstvom svake od ugovornih stranaka;
4. "pravni propisi"
  - zakone, podzakonske i druge propise ugovornih stranaka koji se odnose na područja socijalnog osiguranja iz članka 2. ovog Ugovora;
5. "nadležno tijelo"
  - u odnosu na Hrvatsku:
Ministarstvo rada i socijalne skrbi i Ministarstvo zdravstva
  - u odnosu na Bugarsku:
Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo zdravstva ili drugo tijelo u čijoj su nadležnosti područja socijalnog osiguranja uređena ovim Ugovorom;
6. "nadležni nositelj"
  - ustanovu na čiji se teret pružaju davanja prema pravnim propisima iz članka 2. ovog Ugovora;
7. "nositelj osiguranja"
  - ustanovu nadležnu za provedbu pravnih propisa iz članka 2. ovog Ugovora;
8. "tijela za vezu"
  - tijela koja nadležna tijela mogu odrediti za održavanje izravne međusobne veze i posredovanje između nadležnih nositelja ugovornih stranaka radi provedbe Ugovora;

9. "zaposlenik"
  - osobu u radnom odnosu ili osobu koja obavlja samostalnu djelatnost ili osobu koja se smatra takvom prema pravnim propisima jedne od ugovornih stranaka;
10. "osiguranik"
  - osobu koja je osigurana ili je bila osigurana prema pravnim propisima iz članka 2. ovog Ugovora;
11. "član obitelji"
  - osobu određenu ili priznatu kao takvu prema pravnim propisima koji se primjenjuju;
12. "prebivalište"
  - mjesto u kojem osoba prebiva i u kojem je prijavljena u skladu s odgovarajućim pravnim propisima;
13. "boravak"
  - privremeni boravak na teritoriju jedne ugovorne stranke osobe koja ima prebivalište na teritoriju druge ugovorne stranke;
14. "razdoblje osiguranja"
  - razdoblja plaćanja doprinosa i druga razdoblja utvrđena ili priznata kao razdoblja osiguranja, kao i izjednačena razdoblja, priznata prema pravnim propisima ugovornih stranaka;
15. "zdravstvena zaštita"
  - zdravstvene usluge prema pravnim propisima iz članka 2. ovog Ugovora;
16. "davanje u novcu"
  - mirovinu i svako drugo novčano davanje, uključujući sve njihove dijelove te sve povišice i dodatke, prema pravnim propisima iz članka 2. ovog Ugovora;

(2) U ovom Ugovoru ostali pojmovi imaju ono značenje koje im pripada prema pravnim propisima ugovornih stranaka.

Članak 2. PRAVNI PROPISI NA KOJE SE UGOVOR ODNOSI

(1) Ovaj se Ugovor odnosi na pravne propise:

1. u Hrvatskoj:

- 1.1. o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti (bolest, majčinstvo, nesreća na poslu i profesionalna bolest),
- 1.2. o obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti (starosne, invalidske i obiteljske mirovine, te druga davanja iz mirovinskog osiguranja, uključujući i ona za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti),
- 1.3. o osiguranju za slučaj nezaposlenosti;

2. u Bugarskoj:

- 2.1. o zdravstvenim uslugama u okviru obveznog zdravstvenog osiguranja,

- 2.2. o obveznom državnom socijalnom osiguranju za vrijeme privremene nesposobnosti za rad, majčinstva, starosti, invalidnosti zbog opće bolesti, nesreće na poslu ili profesionalne bolesti, i smrti;
- 2.3. o osiguranju za slučaj nezaposlenosti.
- (2) Ovaj se Ugovor odnosi na sve pravne propise kojima se mijenjaju ili dopunjavaju pravni propisi navedeni u stavku 1. ovoga članka.
- (3) Ovaj se Ugovor ne odnosi na pravne propise kojima se uvode nova područja u socijalnom osiguranju, osim ako između nadležnih tijela nije dogovoreno drugačije.

Članak 3.
OSOBE NA KOJE SE UGOVOR PRIMJENJUJE

- (1) Ovaj se Ugovor primjenjuje na:
1. državljane ugovornih stranaka;
  2. izbjeglice u smislu Konvencije o pravnom položaju izbjeglica, potpisane u Ženevi 28. srpnja 1951., i dopunjene Protokolom o pravnom položaju izbjeglica od 31. siječnja 1967.;
  3. osobe bez državljanstva u smislu Konvencije o pravnom položaju osoba bez državljanstva, potpisane u New Yorku 28. rujna 1954.
- (2) Ugovor se odnosi na članove obitelji osoba iz stavka 1. ovoga članka, kao i na druge osobe, ako njihova prava potječu od prava osoba iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 4.
JEDNAKA PRIMJENA

Hrvatski državljani u Bugarskoj, odnosno bugarski državljani u Hrvatskoj, kao i članovi njihovih obitelji, imaju ista prava i obveze prema pravnim propisima iz članka 2. ovog Ugovora koji se primjenjuju u ugovornim strankama.

Članak 5.
IZJEDNAČENOST TERITORIJA

- (1) Davanja u novcu, prema pravnim propisima jedne od ugovornih stranaka, ne mogu se smanjivati, mijenjati, obustavljati ili ukinuti samo zbog toga što osoba iz članka 3. ovog Ugovora ima prebivalište na teritoriju druge ugovorne stranke.
- (2) Davanja u novcu odobrena prema pravnim propisima navedenim u članku 2. ovog Ugovora od nadležnih nositelja ugovornih stranaka isplaćuju se državljanima ugovornih stranaka i kada oni prebivaju na teritoriju treće države.
- (3) Stavak 1. i 2. ovoga članka ne odnosi se na davanje u novcu za slučaj nezaposlenosti.

Članak 6.
ZBRAJANJE RAZDOBLJA OSIGURANJA

Ako prema pravnim propisima jedne ugovorne stranke pravo na davanje u novcu ovisi o navršenim razdobljima osiguranja, nadležni nositelj uzima u obzir, ako je to potrebno, u odgovarajućem opsegu razdoblja osiguranja ostvarena na temelju pravnih propisa druge ugovorne stranke kao da su ta razdoblja osiguranja ostvarena na temelju pravnih propisa prve ugovorne stranke, pod uvjetom da se ta razdoblja ne poklapaju.

ODJELJAK II.
Primjena pravnih propisa

Članak 7.
OPĆE PRAVILO OSIGURANJA

Zaposlenici na koje se primjenjuju odredbe ovog Ugovora osigurani su prema pravnim propisima ugovorne stranke u kojoj obavljaju svoju djelatnost. Ovo vrijedi za zaposlenike i onda kada se sjedište poslodavca nalazi na teritoriju druge ugovorne stranke, osim ako odredbama članka 8. i 9. ovog Ugovora nije drukčije određeno.

Članak 8.
OBVEZNO OSIGURANJE IZASLANIH OSOBA, PUTUJUĆEG OSOBLJA, POMORACA I DRUGIH OSOBA

- (1) Osoba zaposlena kod poslodavca sa sjedištem na teritoriju jedne ugovorne stranke, koja obavlja poslove na teritoriju druge ugovorne stranke u ograničenom razdoblju, podliježe pravnim propisima prve ugovorne stranke ako obavljanje njezine djelatnosti na teritoriju druge ugovorne stranke vremenski ne potraje duže od 24 mjeseca. Ako se obavljanje takve djelatnosti mora produžiti za razdoblje duže od predviđena 24 mjeseca, primjena pravnih propisa ugovorne stranke u kojoj poslodavac ima sjedište moći će se iznimno, na zajednički zahtjev zaposlenika i poslodavca, produžiti za još najviše 24 mjeseca, uz pristanak nadležnog tijela ugovorne stranke u kojoj se djelatnost obavlja.
- (2) Osoba koja obavlja samostalnu djelatnost na teritoriju jedne ugovorne stranke i ode na teritorij druge ugovorne stranke da bi za kraće vrijeme obavljala takvu djelatnost, podliježe pravnim propisima prve ugovorne stranke ako njezin boravak na teritoriju druge ugovorne stranke ne prijeđe 12 mjeseci. Ako bi se navedena djelatnost produžila preko 12 mjeseci, primjena pravnih propisa prve ugovorne stranke može se produžiti za još najviše 12 mjeseci, uz pristanak nadležnog tijela ugovorne stranke u kojoj se djelatnost privremeno obavlja.
- (3) Osobe zaposlene kod poslodavaca, koji obavljaju djelatnost na području telekomunikacija, prijevoza putnika i robe u željezničkom, cestovnom i zračnom prometu i na bilo kojim drugim sličnim područjima i imaju sjedište na teritoriju jedne ugovorne stranke, a koje su zaposlene na teritoriju druge ugovorne stranke u podružnici ili stalnom zastupništvu, podliježu pravnim propisima ugovorne stranke na čijem je teritoriju sjedište poslodavca.
- (4) Na posadu pomorskog broda, kao i na druge osobe zaposlene na brodu, primjenjuju se pravni propisi ugovorne stranke pod čijom zastavom brod plovi.
- (5) Osobe koje obavljaju poslove utovara i istovara broda, popravka ili nadzora broda, za vrijeme dok se on nalazi u luci druge ugovorne stranke, podliježu pravnim propisima ugovorne stranke na čijem je teritoriju luka.

Članak 9.
OBVEZNO OSIGURANJE OSOBA ZAPOSLENIH U
DIPLOMATSKIM MISIJAMA I/ILI KONZULARNIM UREDIMA

- (1) Članovi diplomatskih misija i/ili konzularnih ureda izuzeti su, s obzirom na službu koju obavljaju za državu šiljateljicu, od primjene pravnih propisa koji vrijede u državi primateljici, uz iznimku odredbe stavka 3. ovoga članka. Isto vrijedi i za članove njihovih obitelji koji s njima žive u zajedničkom kućanstvu, ako nisu državljani države primateljice.
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka vrijedi i za administrativno i tehničko osoblje kao i za privatnu poslugu koja je isključivo u službi nekog člana diplomatske misije i/ili konzularnog ureda, uz uvjet da te osobe nisu državljani države primateljice i nemaju prebivalište u toj državi, te da se na njih primjenjuju pravni propisi o socijalnom osiguranju koji su na snazi u državi šiljateljici ili u nekoj trećoj državi.
- (3) Članovi administrativnog i tehničkog osoblja diplomatske misije i/ili konzularnog ureda, koji su državljani države šiljateljice i imaju prebivalište u državi primateljici, mogu u roku od tri mjeseca od dana preuzimanja službe, odnosno u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Ugovora izabrati primjenu pravnih propisa države šiljateljice.
- (4) Član diplomatske misije i/ili konzularnog ureda u čijoj su službi osobe na koje se ne primjenjuje izuzeće predviđeno u stavku 2. ovoga članka obavezan je ispunjavati obveze koje poslodavcu nameću pravni propisi o socijalnom osiguranju države primateljice.

Članak 10.
IZUZEĆE OD ODREDBA O OBVEZI OSIGURANJA

Nadležna tijela ugovornih stranaka mogu na zajednički zahtjev poslodavca i zaposlenika dogovorno utvrditi iznimke od primjene odredaba članka 8. ovog Ugovora pri čemu moraju uzeti u obzir vrstu poslova i okolnosti zaposlenja.

ODJELJAK III.
Posebne odredbe

POGLAVLJE 1.
Privremena nesposobnost za rad, majčinstvo i zdravstvena zaštita

Članak 11.
PRIVREMENA NESPOSOBNOST ZA RAD I MAJČINSTVO

Davanje u novcu u slučaju privremene nesposobnosti za rad i majčinstva isplaćuje nadležni nositelj kod kojeg je osoba osigurana, prema vlastitim pravnim propisima i na svoj teret, uzimajući u obzir, ako je to potrebno, odredbu članka 6. ovog Ugovora.

Članak 12.
ZDRAVSTVENA ZAŠTITA OSOBA ZAPOSLENIH U
DIPLOMATSKIM MISIJAMA I/ILI KONZULARNIM UREDIMA

Osobama iz članka 9. stavka 1. i 2. ovog Ugovora, i članovima njihovih obitelji, zdravstvenu zaštitu u punom opsegu osigurava na svoj teret država primateljica.

Članak 13.
ZDRAVSTVENA ZAŠTITA UMIROVLJENIKA

- (1) Osoba koja prima mirovinu prema pravnim propisima obiju ugovornih stranaka podliježe pravnim propisima o zdravstvenom osiguranju ugovorne stranke u kojoj ima prebivalište.
- (2) Osoba koja prima mirovinu samo prema pravnim propisima jedne ugovorne stranke, a ima prebivalište u drugoj ugovornoj stranci, podliježe pravnim propisima o zdravstvenom osiguranju ugovorne stranke u kojoj ima prebivalište.

POGLAVLJE 2.
Invalidnost, starost i smrt

Članak 14.
ZBRAJANJE RAZDOBLJA OSIGURANJA

- (1) Ako osiguranik ne ispunjava uvjete za stjecanje prava na davanje u novcu, predviđene pravnim propisima jedne ugovorne stranke, isključivo na osnovi razdoblja osiguranja navršenih prema pravnim propisima te ugovorne stranke, nadležni će nositelj uzeti u obzir razdoblja osiguranja navršena u drugoj ugovornoj stranci prema odredbi članka 6. ovog Ugovora.
- (2) Ako pravni propisi jedne ugovorne stranke uvjetuju pravo na davanje u novcu postojanjem određenog razdoblja rada u posebnim uvjetima, razdoblja osiguranja navršena prema pravnim propisima druge ugovorne stranke uzimaju se tada u obzir za određivanje prava samo u opsegu koji odgovara tim posebnim uvjetima. Ako zbroj ovih razdoblja osiguranja ne omogućava stjecanje prava na davanje u novcu u posebnom sustavu, uračunata će se razdoblja uzeti u obzir za stjecanje prava na davanje u novcu u općem sustavu osiguranja.
- (3) Ako i primjenom odredaba iz stavka 1. i 2. ovoga članka državljanin jedne od ugovornih stranaka ne steče pravo na davanje u novcu, uzimaju se u obzir i razdoblja osiguranja navršena u trećim državama koje su za obje ugovorne stranke vezane odvojenim ugovorima o socijalnom osiguranju i u kojima se predviđa zbrajanje razdoblja osiguranja. Ako je samo jedna ugovorna stranka povezana ugovorom s trećom državom, tada ta ugovorna stranka uzima u obzir i razdoblja osiguranja koja su državljani ugovornih stranaka ostvarili u trećoj državi, ako ugovorom s tom trećom državom nije drukčije određeno.

Članak 15.
RAZDOBLJE OSIGURANJA KRAĆE OD 12 MJESECI

- (1) Ako je razdoblje osiguranja navršeno prema pravnim propisima jedne od ugovornih stranaka kraće od 12 mjeseci i ako se na temelju toga ne ostvaruje pravo na davanje u novcu, nadležni nositelj druge ugovorne stranke uračunava ovo razdoblje na isti način kao da je to razdoblje osiguranja ostvareno prema njenim pravnim propisima.
- (2) Ako je ukupno razdoblje osiguranja ostvareno prema pravnim propisima obiju ugovornih stranaka kraće od 12 mjeseci i ni u jednoj od njih samo na osnovi toga razdoblja ne ispunjava se pravo na davanje u novcu, zbroj ovih razdoblja uzima u obzir nadležni nositelj one ugovorne stranke prema čijim je pravnim propisima ispunjeno potrebno razdoblje osiguranja.
- (3) Ako je primjenom stavka 2. ovoga članka ispunjen uvjet za pravo na davanje u novcu u objema ugovornim strankama, sva razdoblja uračunava samo nadležni nositelj one ugovorne stranke prema čijim je pravnim propisima bilo ostvareno duže razdoblje osiguranja.

Članak 16.
SAMOSTALNA MIROVINA

Ako osiguranik ispunjava uvjete predviđene prema pravnim propisima jedne ugovorne stranke za stjecanje prava na mirovinu bez potrebe zbrajanja razdoblja osiguranja prema članku 6. ovog Ugovora, nadležni nositelj te ugovorne stranke određuje mirovinu obračunatu isključivo na osnovi razdoblja osiguranja navršenih u skladu s pravnim propisima koje on primjenjuje. Ova odredba primjenjuje se i u slučaju kada osiguranik u drugoj ugovornoj stranci ima pravo na mirovinu prema članku 14. ovog Ugovora, obračunatu prema članku 17. ovog Ugovora.

Članak 17.
ODREĐIVANJE MIROVINE

Ako je prema pravnim propisima jedne ugovorne stranke pravo na mirovinu stečeno samo uz primjenu članka 6. ovog Ugovora, mirovina čija visina ovisi o dužini razdoblja osiguranja određuje se samo u opsegu koji odgovara razdobljima osiguranja ostvarenim prema pravnim propisima te ugovorne stranke, u skladu s njenim pravnim propisima.

Članak 18.
OSNOVICA ZA ODREĐIVANJE MIROVINE

Ako pravni propisi jedne ugovorne stranke predviđaju izračunavanje mirovine prema plaći i/ili osnovicama osiguranja, nadležni nositelj te ugovorne stranke uzima u obzir samo plaću i/ili osnovice osiguranja, u skladu s pravnim propisima koje on primjenjuje.

Članak 19.
NEISTODOBNO ISPUNJAVANJE UVJETA ZA MIROVINU

- (1) Ako osiguranik, uzimajući u obzir odredbu članka 6. ovog Ugovora, ne ispunjava istodobno uvjete prema pravnim propisima obiju ugovornih stranaka, njegovo pravo na mirovinu određuje se prema pravnim propisima svake ugovorne stranke u vrijeme kada ispuni propisane uvjete.
- (2) Mirovina stečena kasnije, prema pravnim propisima druge ugovorne stranke, ne utječe na prije utvrđeno pravo na mirovinu prema pravnim propisima prve ugovorne stranke.

Članak 20.
UTJECAJ MIROVINE IZ DRUGE UGOVORNE STRANKE

Mirovina ostvarena u jednoj ugovornoj stranci ne utječe na visinu mirovine koja se u drugoj ugovornoj stranci određuje u slučaju stjecanja prava na dvije ili više mirovina prema pravnim propisima te ugovorne stranke.

POGLAVLJE 3.
Nesreća na poslu i profesionalna bolest

Članak 21.
DAVANJE U NOVCU ZA PROFESIONALNU BOLEST

Ako osoba koja je već primala ili prima davanje u novcu na temelju profesionalne bolesti od nadležnog nositelja jedne ugovorne stranke zatraži od nadležnog nositelja druge ugovorne stranke davanje u novcu zbog pogoršanja zdravstvenog stanja, nastalog kao rezultat ponovnog zaposlenja na teritoriju druge ugovorne stranke na poslovima koji su štetni za zdravlje, a prema pravnim propisima ove druge ugovorne stranke, tada:

1. davanje u novcu pruža i nadalje nadležni nositelj prve ugovorne stranke, prema svojim pravnim propisima, ne uzimajući u obzir pogoršanje zdravstvenog stanja,
2. nadležni nositelj druge ugovorne stranke pruža davanje u novcu u visini razlike između davanja u novcu koje pripada nakon pogoršanja zdravstvenog stanja i davanja u novcu koje bi on bio dužan pružiti prema svojim pravnim propisima prije pogoršanja.

Članak 22.
PRIJAŠNJE NESREĆE NA POSLU I PROFESIONALNE BOLESTI

Ako pravni propisi jedne od ugovornih stranaka propisuju da se za procjenu stupnja nesposobnosti za rad ili tjelesnog oštećenja uzimaju u obzir prijašnje nesreće na poslu i profesionalne bolesti, uzet će u obzir i nesreće na poslu i profesionalne bolesti koje su prije nastale, prema pravnim propisima druge ugovorne stranke.

Članak 23.
NESREĆA NA PUTU U VEZI S POSLOM

Ako osoba koja prebiva na teritoriju jedne ugovorne stranke, na osnovi propisanog ugovora o radu, putuje u drugu ugovornu stranku radi stupanja na posao, i na tom najkraćem putu bez prekida do mjesta rada doživi nesreću, davanje zbog nesreće isplaćuje nadležni nositelj druge ugovorne stranke, u skladu s vlastitim pravnim propisima o osiguranju za slučaj nesreće na poslu. To vrijedi i za nesreću koju zaposlenik doživi na povratku u ugovornu stranku prebivanja u roku od tri dana nakon isteka ugovora o radu na osnovi kojega je putovao u drugu ugovornu stranku.

POGLAVLJE 4.
Nezaposlenost

Članak 24.
DAVANJE U NOVCU ZA NEZAPOSLENOST

- (1) Ako prema pravnim propisima jedne ugovorne stranke pravo na davanje u novcu za slučaj nezaposlenosti ovisi o navršenom razdoblju osiguranja, nadležni nositelj te ugovorne stranke uzima u obzir, ako je to potrebno, razdoblja osiguranja navršena prema pravnim propisima druge ugovorne stranke.

- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na slučaj kada, prema pravnim propisima jedne ili druge ugovorne stranke, trajanje i visina davanja u novcu ovisi o navršenom razdoblju osiguranja.
- (3) Odredba stavka 1. ovoga članka neće se primjenjivati ako osiguranik do trenutka podnošenja zahtjeva za davanje u novcu nije bio osiguran kod nadležnog nositelja najmanje šest mjeseci u posljednjih 12 mjeseci.
- (4) Trajanje davanja u novcu smanjuje se za ono razdoblje za koje je nezaposlena osoba u drugoj ugovornoj stranci, unutar posljednjih 12 mjeseci prije dana podnošenja zahtjeva, već primala davanje u novcu zbog nezaposlenosti.

ODJELJAK IV. Druge odredbe

Članak 25. SPORAZUM O PRIMJENI UGOVORA

Nadležna tijela iz članka 1. točke 5. ovog Ugovora sklapaju sporazum za njegovu primjenu koji stupa na snagu istodobno sa stupanjem na snagu ovog Ugovora.

Članak 26. ADMINISTRATIVNA I PRAVNA POMOĆ, LIJEČNIČKI PREGLEDI

- (1) Nadležna tijela:
  1. određuju tijela za vezu zbog olakšanja suradnje između nadležnih nositelja i nositelja osiguranja obiju ugovornih stranaka;
  2. uzajamno se obavještavaju o promjenama svojih pravnih propisa.
- (2) Nadležna tijela, tijela za vezu, nadležni nositelji i nositelji osiguranja dviju ugovornih stranaka obvezuju se na uzajamnu besplatnu pomoć i suradnju u primjeni ovog Ugovora.
- (3) Liječničke preglede predviđene pravnim propisima o mirovinskom osiguranju jedne ugovorne stranke za osobe koje imaju prebivalište ili boravak na teritoriju druge ugovorne stranke obavlja nositelj osiguranja u ugovornoj stranci u kojoj je prebivalište ili boravak osobe, na zahtjev i na teret nadležnog nositelja. Troškovi liječničkih pregleda ne nadoknađuju se ako su obavljani u interesu nadležnih nositelja obiju ugovornih stranaka.

Članak 27. PRIZNAVANJE OVRŠNIH ODLUKA I ISPRAVA

- (1) Ovršne odluke sudova koje su stupile na snagu, kao i ovršna rješenja nadležnih nositelja jedne ugovorne stranke o doprinosima i drugim potraživanjima iz socijalnog osiguranja priznaju se i u drugoj ugovornoj stranci.
- (2) Priznavanje se može odbiti jedino ako se protivi javnom poretku (ordre public) one ugovorne stranke u kojoj bi se odluka ili rješenje trebalo priznati.

- (3) Na osnovi ovršnih odluka i rješenja, priznatih prema stavku 1. ovoga članka, provodi se ovrha u drugoj ugovornoj stranci prema pravnim propisima o ovršnom postupku. Primjerak odluke ili rješenja mora sadržavati potvrdu o njegovoj ovršnosti (klauzula o ovršnosti).
- (4) Uzajamna pomoć nositelja osiguranja u primjeni stavka 1. do 3. ovoga članka ne uključuje sudski postupak.

Članak 28.

OVLASTI DIPLOMATSKE MISIJE I/ILI KONZULARNOG UREDA

Diplomatske misije i/ili konzularni uredi ugovornih stranaka mogu se izravno obraćati nadležnim tijelima, nadležnim nositeljima, nositeljima osiguranja i tijelima za vezu druge ugovorne stranke radi pribavljanja obavijesti i zaštite interesa državljana svoje države.

Članak 29.

PRISTOJBE I OSLOBAĐANJE OD SLUŽBENE OVJERE

- (1) Oslobađanje ili smanjenje pristojbi za potvrde i druge dokumente, predviđeno pravnim propisima jedne od ugovornih stranaka, za ostvarivanje prava iz članka 2. ovog Ugovora vrijedi i za potvrde i dokumente potrebne za ostvarivanje prava iz istoga članka, prema pravnim propisima druge ugovorne stranke.
- (2) Nadležna tijela, nadležni nositelji, nositelji osiguranja ili tijela za vezu dviju ugovornih stranaka neće tražiti diplomatsku ili konzularnu ovjeru potvrda i drugih dokumenata koje je potrebno priložiti radi primjene ovog Ugovora.
- (3) Potvrde o izvornosti dokumenata koje izdaju nadležna tijela, nadležni nositelji ili nositelji osiguranja, kao i tijela za vezu jedne ugovorne stranke, smatraju se važećima za nadležna tijela, nadležne nositelje, nositelje osiguranja i tijela za vezu druge ugovorne stranke.

Članak 30.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA, IZJAVA I ŽALBI

- (1) Zahtjevi, izjave i žalbe podnijete radi primjene ovog Ugovora nadležnim tijelima, nadležnim nositeljima, nositeljima osiguranja i tijelima za vezu jedne ugovorne stranke smatraju se zahtjevima, izjavama ili žalbama podnijetim odgovarajućim tijelima, nadležnim nositeljima ili tijelima za vezu druge ugovorne stranke.
- (2) Zahtjev za davanje u novcu, podnijet nadležnom nositelju prema pravnim propisima jedne ugovorne stranke, vrijedi istodobno i kao zahtjev podnijet za odgovarajuće davanje u novcu nadležnom nositelju, prema pravnim propisima druge ugovorne stranke.

Članak 31.

MEĐUSOBNI ODNOSI I SLUŽBENI JEZIK

Radi primjene ovog Ugovora, nadležna tijela, nadležni nositelji, nositelji osiguranja i tijela za vezu dviju ugovornih stranaka uspostavljaju izravne međusobne odnose kao i odnose s osiguranicima, odnosno njihovim opunomoćenicima na svojem službenom jeziku.

Članak 32.
ISPLATA DAVANJA U NOVCU

- (1) Ako nadležni nositelj jedne ugovorne stranke ima obvezu pružanja davanja u novcu korisniku prava s prebivalištem na teritoriju druge ugovorne stranke, svota toga davanja izražava se u valuti prve ugovorne stranke.
- (2) Davanja u novcu koja proizlaze iz primjene ovog Ugovora isplaćuju se izravno korisniku u drugoj ugovornoj stranci u konvertibilnoj valuti.
- (3) Nadležni nositelj nadoknađuje troškove nositelju osiguranja druge ugovorne stranke, koji je pružio davanja u novcu koja proizlaze iz primjene ovog Ugovora, u konvertibilnoj valuti.

Članak 33.
POTRAŽIVANJE PREPLAĆENE SVOTE MIROVINE

Ako je nadležni nositelj jedne ugovorne stranke isplatio mirovinu u većoj svoti od one koja korisniku pripada, on može od nadležnog nositelja druge ugovorne stranke zatražiti zadržavanje preplaćene svote od pripadajuće neisplaćene svote koju je odredio nadležni nositelj druge ugovorne stranke, koji nije započeo s isplatom korisniku za isto razdoblje. Ovako obustavljena svota isplaćuje se izravno nadležnom nositelju koji je to tražio.

Članak 34.
RJEŠAVANJE SPOROVA

- (1) U primjeni i tumačenju ovog Ugovora, sporove između nadležnih nositelja rješavaju nadležna tijela dogovorno.
- (2) Ako se spor ne može riješiti dogovorno, tada se on, na zahtjev jedne ugovorne stranke, predaje arbitražnom sudu koji je sastavljen na sljedeći način:
  1. vlada svake ugovorne stranke imenuje jednog arbitražnog suca, u roku od mjesec dana nakon primitka zahtjeva za arbitražu. Oba ovako imenovana arbitražna suca izabiru, kao trećeg arbitražnog suca, državljanina treće države, u roku od dva mjeseca nakon što je vlada ugovorne stranke koja je posljednja imenovala svojeg arbitražnog suca to objavila;
  2. ako vlada jedne ugovorne stranke u utvrđenom roku ne imenuje arbitražnog suca, vlada druge ugovorne stranke može zamoliti predsjednika Europskog suda za ljudska prava da ga on imenuje. Isto tako treba postupiti prema zahtjevu vlade jedne ugovorne stranke ako se oba arbitražna suca ne mogu složiti u vezi s izborom trećega arbitražnog suca;
  3. u slučaju da predsjednik Europskog suda za ljudska prava ima državljanstvo jedne od ugovornih stranaka, tada ovlasti koje mu daje ovaj članak ili prelaze na dopredsjednika suda ili na najvišeg po položaju suca toga suda, na kojega se ova okolnost ne odnosi.
- (3) Arbitražni sud odlučuje većinom glasova i njegova odluka obvezuje obje ugovorne stranke. Svaka ugovorna stranka snosi troškove za arbitražnog suca kojega je imenovala. Ostale troškove snose u jednakim dijelovima obje ugovorne stranke. Arbitražni sud sam uređuje svoj postupak.

ODJELJAK V.
Prijelazne i završne odredbe

Članak 35.
PRIJELAZNE ODREDBE

- (1) Ovim se Ugovorom ne ostvaruje nikakvo pravo na isplatu davanja u novcu za razdoblje prije njegovog stupanja na snagu. Ugovor se također primjenjuje na zahtjeve u postupku ako je to za podnositelja povoljnije.
- (2) Za ostvarivanje prava na davanje u novcu, prema ovom Ugovoru, uzimaju se u obzir i razdoblja osiguranja koja su prema pravnim propisima ugovornih stranaka ostvarena prije stupanja na snagu ovog Ugovora.
- (3) Razdoblja osiguranja navršena na teritoriju ugovornih stranaka do 31. prosinca 1957. terete onu ugovornu stranku na čijem je teritoriju dana 31. prosinca 1957. bilo prebivalište zainteresirane osobe. Za navedena razdoblja ugovorne stranke neće tražiti nadoknadu jedna od druge.
- (4) Uz primjenu stavka 1. ovoga članka, ovaj Ugovor vrijedi i za osigurane slučajeve koji su nastali prije njegovog stupanja na snagu.

Članak 36.
STUPANJE UGOVORA NA SNAGU

- (1) Ugovorne stranke obavijestit će jedna drugu u pisanom obliku diplomatskim putem da su ispunjeni svi uvjeti predviđeni nacionalnim zakonodavstvom za stupanje ovog Ugovora na snagu.
- (2) Ugovor stupa na snagu prvoga dana trećeg mjeseca koji slijedi mjesecu u kojem je primljena posljednja obavijest iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 37.
PRESTANAK KONVENCIJE OD 7. LISTOPADA 1957.

- (1) Na dan stupanja na snagu ovog Ugovora u odnosima između ugovornih stranaka, prestaje važiti Konvencija između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Narodne Republike Bugarske o uređenju pitanja socijalnog osiguranja njihovih državljana, potpisana 7. listopada 1957.
- (2) Prava stečena prema Konvenciji iz stavka 1. ovoga članka zadržavaju se i koriste u skladu s odredbama ovog Ugovora. Isto vrijedi i za prava čije je stjecanje u tijeku, a odnose se na zahtjeve podnesene za vrijeme dok se navedena Konvencija primjenjivala.

Članak 38.
TRAJANJE UGOVORA

- (1) Ovaj se Ugovor sklapa na neodređeno vrijeme. Svaka ugovorna stranka može, diplomatskim putem, pisano otkazati Ugovor s posljednjim danom kalendarske godine, pridržavajući se otkaznog roka od šest mjeseci.
- (2) U slučaju prestanka ovog Ugovora, na stečena prava i na postupke o stjecanju prava i dalje se primjenjuju odredbe ovog Ugovora.

U potvrdu navedenoga, ovaj Ugovor potpisali su opunomoćenici.

Sastavljeno u Sofiji, dana 14. Siječnja 2003, u dva izvornika, svaki na hrvatskom i bugarskom jeziku i oba su teksta jednako vjerodostojna.

ZA REPUBLIKU HRVATSKU

ZA REPUBLIKU BUGARSKU

ZA REPUBLIKU HRVATSKU

Davorko Vidović

Ministar rada i socijalne skrbi
Republike Hrvatske

ZA REPUBLIKU BUGARSKU

Lidija Šuleva

Zamjenica predsjednika Vlade i
ministrice rada i socijalne politike

Članak 3.

Za provedbu ovog Zakona nadležno je Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Ugovor iz članka 1. ovog Zakona nije na snazi.

Podaci o stupanju Ugovora iz članka 1. ovog Zakona na snagu objavit će se u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, nakon njegova stupanja na snagu.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

KLASA:

URBROJ:

Zagreb,

HRVATSKI SABOR
PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA

Vladimir Šeks

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. Konačnog prijedloga Zakona utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju, u skladu s odredbom članka 139. stavka 1. Ustava ("Narodne novine", broj 41/01 - pročišćeni tekst i 55/01 - ispravak) i odredbom članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora («Narodne novine» broj 28/96), te se iskazuje konačni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana potpisanim Ugovorom.

Članak 2. Konačnog prijedloga Zakona sadrži tekst Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Bugarske o socijalnom osiguranju, u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. Konačnog prijedloga Zakona utvrđuje se da je provedba Zakona u nadležnosti Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

Člankom 4. Konačnog prijedloga Zakona utvrđuje se da na dan stupanja na snagu ovog Zakona, Ugovor iz članka 1. ovog Zakona nije na snazi, te će se podatak o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Člankom 5. Konačnog prijedloga Zakona propisano je stupanje na snagu Zakona o potvrđivanju ovog Ugovora.